

במה קהוים

דלומי: מתענג בשבת בחדר האוכל בבאר
עמ' 2
"תמה": טיפוח מסלול צמיחה אישי לכל עובד
עמ' 4
גבע: להעניק לחבר כל טיפול נחוץ ואפשרי
עמ' 6
דגניה ב': תעודת זהות עם מרגלית והמיליון
עמ' 7

לאנשים שאוהבים קיבוץ ■ אדר תשס"ט ■ מרץ 2009 ■ גיליון 2

על קרקע המציאות הקטנה שלנו

מי ישרוד טוב יותר את המשבר

איזה קיבוצים צפויים להתמודד טוב יותר עם המשבר הכלכלי המאיים – השיתופיים יותר, או דווקא אלה שהרחיקו לכת בהפרטות ובצמצום השותפות? מי מסוגל יותר לספק למפוטרים בסיס למקומות עבודה חדשים?

ויתרו על אמצעי הייצור המשותף תפיים שלהם, ולא יוכלו יותר להיעזר בהם בעת מצוקה שכזו. אין משתמע מכך, שהצלחתו של הקיבוץ השיתופי מובטחת בעת הזו. נהפוך הוא – האיזונים הניצבים בפניו גדולים לא פחות. אך לפחות בקיבוץ כזה ישנו בסיס רחב בהרבה לעמוד עליו – הגורם הדרמטי לבנייה מחודשת של מקורות עבודה ופרנסה. כדי להצליח בכך יידרש הקיבוץ לבצע מהלכים כואבים מאוד של סגירת פעילויות לא יעילות והעברת עובדים ממקום למקום, צמצום שירותים בלתי רלבנטיים והגדלת כושר הפרנסה של הקיבוץ במקומות אחרים. אם יפנימו חברים בקיבוצים הללו את העובדה, שמהלכים כאלה – כואבים וקשים ככל שיהיו – גלומה בהם תקווה גדולה בהרבה מזו הניצבת בפניו של הפרט היחיד בקיבוץ המופרט, אזי המשבר הכלכלי עשוי להיות דווקא נקודת מפנה של התייעלות והתחלה חדשה בדרכו של הקיבוץ.

את הבסיס ליצירת מקומות עבודה חדשים לאלה שמקום עבודתם הקודם התאייד נוכח המשבר העולמי. מכאן בהחלט ייתכן וסביר, שסיכוייו של הפרט למצוא פרנסה הולמת גבוהים יותר דווקא בקיבוצים ששמרו על רמת שיתוף גבוהה בעלויות על אמצעי ייצור ועל נכונות לקיים תהליכי החלטה משתפים ודמוקרטיים. מכאן גם, שדווקא קיבוצים אלה יישרדו טוב יותר את המשבר. חייבים לזכור היום, שהתנופה הגדולה שנלוותה לתהליך השינוי בקיבוצים קרתה בד ובד עם שנות הפרוספריטי של המשק הישראלי והעולמי – שנים של צמיחה והיעדר אבטלה שאפשרו קליטה מוצלחת בשוק העבודה של כל פליטי המערכת הקיבוץ-צית – אלה שפוטרו במהלך תהליכי ההתייעלות שנלוו לתהליכי ההפרטה. הקיבוץ המשתנה עדיין לא התמודד עם מצב של אבטלה גבוהה, העלולה ליצור עומס כבד על רשת הביטחון שלו (זאת כאשר חלק מהקיבוצים הללו כבר

יותר גם לכלל הקיבוץ. לגרסתם – לקולקטיב אין כלים לייצרת מוטיבציה לביצוע ההתאמות הנדרשות מהפרטים בעת משבר שכזה (שמחייב, מן הסתם, החלפת מקומות עבודה ונכונות למאמצים גדולים בתחומי עיסוק

לפיכך, ניסיונות לתקן את המצב דרך שימוש באותם כלים ליברליים נראים היום אנאכרוניסטיים במידה רבה מאוד. עד כאן ברמה האוניברסאלית. כאשר יורדים אל קרקע המציאות הקטנה שלנו בקיבוץ

הקיבוץ המשתנה עדיין לא התמודד עם מצב של אבטלה גבוהה, העלולה ליצור עומס כבד על רשת הביטחון שלו, כאשר חלק מהקיבוצים הללו כבר ויתרו על אמצעי הייצור המשותפים שלהם, ולא יוכלו יותר להיעזר בהם בעת מצוקה חדשים).

במציאות של היום דומה, שטענות אלו נראות לא פחות אנאכרוניסטיות מאשר טענותיהם של הכלכלנים הליברלים ברמת המאקרו. בעת משבר קולוסאלי כזה ייתכן בהחלט מצב, בו המוטיבציה והכישרון הגדולים ביותר לא יספיקו למציאת מקום עבודה שפרנסה הולמת בצידו. בתקופה שכזו, דווקא קיומם של הון עצמי משותף ואמצעי ייצור בשליטה עצמית עשויים לספק

ציון מתעוררת שאלה מעניינת: איזה סוג קיבוצים ישרדו את המשבר הזה טוב יותר – הקיבוצים השיתופיים יותר, או דווקא אלה שהרחיקו לכת בתהליכי ההפרטה ובצמצום השותפות? גם כאן, חסידי הכלכלה והפסיכולוגיה הליברלית ממשיכים לטעון בדקות, שהדרך היחידה להתמודד עם המשבר היא דרך העברת האחריות לפרט – עליו להתמודד לבדו עם קשיי המשבר. ככל שיעשה זאת טוב יותר, כך יהיה טוב

אלדד שלם

אנו מצויים היום בעיצומו של משבר כלכלי-גלובלי, שעוצמתו עולה על כל שידענו בעשרות השנים האחרונות. קשה מאוד לנבא את השלכותיו בכל מישורי החיים, בארץ ובעולם. לאור זאת, קשה עוד יותר לנבא כיום איזה חברות ואילו שיטות חברתיות-כלכליות תשרודנה את המשבר הזה טוב יותר בהמשך הדרך. הרי ברים נכונים, הן ברמת המאקרו של המדינות והתאגידים הגלובליים והן ברמת המיקרו. כבר מהקלפים של חסידי הכלכלה הליברלית ונביאי השוק החופשי, כאשר מתגלה שכל המהלכים להם הטיפו – כמו מדיניות הסחר החופשי והפחתת הרגולציה – הם העומדים בבסיסו של משבר זה (אם כי, כלכלנים חרי העין – כמו חתן פרס נובל ג'וזף שטיגליץ – כבר זיהו את הכשלים הללו זמן ניכר קודם לכן).

המתנדב המנדב

רבים מהמגיבים על הופעת הגיליון הראשון של "במקום" שואלים תוך. יש גם המתלבטים, אם יש צורך בעיתון קיבוץ שלישי. חשוב לנו להבהיר, שהעיתון הצנוע שלנו אינו מיועד, בשום אופן, להחיות חרות במקומוניסטים הקיבוץ-ציים הוותיקים והראויים. הוא פונה לנישה עיתונאית שלא היתה קיימת עד כה במרחב הקיבוץ, ומבקש לגעת בחברים דרך כתבות, סיפורים ודיווחים שעשויים לקרב את הקוראים לנעשה בקיבוצים אחרים ולחזק את ההרגשה שבקייבוצים השיתופיים קיימות כל הזמן התחדשות ועשייה יוצרת, בניגוד לדיומיים שניסו להדביק להם. ובאמת, קורים הרבה דברים. הוצאתו לאור של "במקום" אינה נופלת על כתפי התנועות, או המוסדות הקיבוציים. המו"ל הוא עמותת "חוג העמקים", שהוקמה ע"י אלי גורן, איש קיבוץ גבע. ברנדה לנדס מספרת על התורם העוזר למימון העיתון:

"לשאלת רבים: מי עוזר להוציא לאור את העיתון "במקום"? לורד אנגלי, יהודי וסוציאליסט. בשנות ה-50 היה מתנדב בקיבוץ בית-העמק, בו הייתי חברה בעבר, כיוצאת תנועת "הבונים" באנגליה. לורד בוב גברון רצה שנכדו, שחקן קולנוע, יהיה מתנדב בקיבוץ גבע, בו אני משמשת כאחראית על המתנדבים. בוב גברון הגיע עם נכדו לגבע והתרשם עמוקות מהקיבוץ. הוא אף אמר, בין השאר, כי "חדר האוכל בבית הלורדים נראה כמו בית קברות לעומת חדר האוכל בגבע". כעבור ארבעה חודשים, כאשר הנכד חזר למשחק בקולנוע, שוחחנו וספרנו לו, שמכל 270 הקיבוץ צים בארץ נשארו רק 80 קיבוצים שיתופיים. בי-קשנו ממנו להוציא עיתון קטן ולהקים אתר אינטרנט לדרך השיתופית, והוא נענה מייד בחיוב". העיתון שלנו פתוח וקשוב בפני כל אחד. כתבו לנו! (פרטים וכתובת בעמ' 2 למטה, מימין).

קריאה נעימה!
מ.ב.

חמישה דברים שלא ידעתם על להמדווש

לסבוב את אזור בארי בשיא עונת הפריחה

בלהמדווש, בית רוכבי האופניים בבארי, רואים את העולם דרך שני גלגלים ומעבירים את תורת הרכיבה האתגרית התחרותית לעשרות מדוושים צעירים, כמעט כולם מההתיישבות העובדת.

לתת את כולו לספורט הרכיבה. הוא מוקם במקום השלישי בארץ לנוער וקיבל את ההזדמנות לצאת לקדם אליפות העורלם בגרמניה, וממנה לאליפות העולם שהתקיימה אותה שנה באיטליה. השנה בחר להתגייס לצה"ל למסלול קרבי מלא וייתר על מעמד ספורטאי מצטיין. אך שגיא הוא לא בן יחיד אצלנו – את תורת הרכיבה האתגרית והתחרותית אנו מעבירים כיום לעשרות ילדים, בני נוער ומבוגרים – כמעט כולם מההתיישבות העובדת.

5. שיש ללה מדווש היסטוריה מפוארת בהפקת תחרויות. תחרויות הבו-מכרה אדמה ליד הקיבוץ שהוסב לאתר תחרויות אתגרי ומרתק, הדואל – מסלול קפיצות זוגי שמניב מראות מרהיבי עין של רוכבים המתגרים בכוח הכבידה ותחרויות מרתון סינגל בארי, השולחות מאות רוכבים לסיפת שנת אימונים בלה מדווש עבר לפנימי בצפון, כדי

ה. כלי הרכב: אופני הכביש עם מהלכים (אופני ההרים פשוט לא הומצאו עדיין ועל אופניים עם מהלכים העוזו לרכב רק כאלה שהעריכו שהם יכולים לתקן אותם בעצמם). בראשון – שוטט שנה באירופה, בשני – התגלגל מדרום אפריקה, חתך את העורלם השלישי הלא מוכר, חלף באוגנדה קצת אחרי שהחבר'ה מסבנה קפצו לבקר, שלף מצ'למה בגנבה והמשיך הלאה, עד שחזר דרך מצרים וסיני. בטויל השלישי הדרים בארבע שנים מאלסקה ועד השפיץ של דרום אמריקה. רק אז סגר עניין עם הטוילים הגדולים, אבל לא עם האופניים.

4. הבוגר שלנו שהגיע הכי רחוק. שגיא פיינשטיין, שהשתתף באליפות העולם ב-2008. שגיא, בן גבים שעבר עם משפחתו למפת לים, גילה אצלנו שאת העולם רואים דרך שני גלגלים, ואחרי שתי שנות אימונים בלה מדווש עבר לפנימי בצפון, כדי

הבוי יתייבש, השמים יתרוקנו ומגרש החניה יתמלא ברוכבים בכגריהם הצבעוניים ובמטיילים השואפים להגיע לשדות הכלניות האדומים.

3. הטור הנדסי של ארו מנור, מקים לה מדווש. מי שבכל טויל בשרשרת טוילו בעולם הכפיל את משך הטויל הקודם. ההתחלה: 30 שנה אחרי

טוב שאפשר לעשות רגע לפני הרגע הסוריאליסטי ביותר: חייל עובר אורח שנעליו מלאות בוך נכנס בדלת הזכוכית של החנות ונעצר נפעם מול המראה השליו, הממוזג של החנות החדישה בתוך הכאוס, ומול עובדי דים עסוקים להפליא בספירת מלאי של סוף השנה. גם האזרחות דורשת את שלה. היא גם תנצח לבסוף, למרבה הפלא.

רכיבה אתגרית, ילדים בשדה החמניות

בין "פתיחות" לאלטרנטיבה

נחמן רז מגיב על מאמרו של פרופ' יחזקאל דרור

בגיליון הראשון של הביטאון החדש "במקום" מופיע מאמרו של פרופ' יחזקאל דרור: "משבר כהודמנות". את המשבר הכלכלי והחברתי הגדול, שמתחולל בתקופה זו בעולם והגיע גם לישראל, תולה המחבר בהשקפת העולם הקפיטליסטית, שלפיה נבנה המשק על תפיסות מוטעות ושגויות של הסתמכות על "כוחות השוק" החופשי שינווטו את הכלכלה באורח רציונאלי. גישה זו מתמוטטת לעינינו, מפעלי תעשייה נופלים, האבטלה גוברת, העוני מתפשט – ומה שנחשב לבטוח ומבטיח הוכח כאשליה. בעולם וגם בישראל. והמפולת רק בראשיתה.

לדברי פרופ' דרור – התנועה הקיבוצית, שיכלה להיות דגם של חברה ציונית והוגנת, אף היא, נשברה. והסיבה – היא לא השכיחה להטמיע ולסגל את התמורות המהירות שבסביבה – באופן שתזרוק את הקליפה, אבל תאכל את פנים-הרימון, החשוב והטוב. נוהגים לכנות את זה "חוסר פתיחות" של הקיבוצים למתרחש בסביבה, כי הם חיו וחיים בתוך בועה של "לא רואים ולא שומעים" את המראות והקולות של התקופה, ושל "החברה האמיתית", המשתנה בקצב מהיר. לכן נותרו – מאחור.

האומנם, זוהי הערכה נכונה? – כשאתה מתבונן במתחולל בתנועה הקיבוצית קל להבחין בשינויים המתרחשים בתוכה כל פעם. תקנונים ורפורמי התנהגות והתנהלות השתנו ומשתנים.

סיסמת "היחיד במרכז" – שהושפעה מהסביבה – מותירה לחבר לעשות כמעט כל מה שהוא רוצה: לימודים גבוהים לפי בחירתו, מקום עבודה במקום שהוא חפץ, ושאר "חירויות" רבות השפעה.

מוסדות החינוך של הקיבוצים פתוחים כבר מזמן לסביבה הלא קיבוצית, בע"ג נפי המשק כבר מזמן רב פתוח – תעשיות וצמצמו את החקלאות. ענפי תיירות ושיירות ושאר "יומויות" – עולים כפורחים.

ואפשר להוסיף כהנה וכהנה "פתיחות" לסביבה. "הרחבות" נעשות בקיבוצים רבים, עד שאוכלוסיית הקיבוצים הופכת לא-פעם למיעוט ביחס ל"תושבים"; "שיוכים" למיניהם הופכים את החברה הקיבוצית ליותר ויותר רומה לשכונות רגילות שמסביב.

אכן, פרופ' דרור מציין, ש"התאמות" שונות צריך שתעשה בשבוישכל ובאחר ריות. אולם, משהותרה הרצועה, ובראש המאווים ניצבת הבהלה לעליה ברמת החיים, לחירות החבר, להתנערות מחובות היחיד לכלל, לחמרות כתכלית החיים וכמודד להצלחה – נפערים הפערים בין האנשים, נעלמת הסולידריות הפנימית (ראה "פרשיות" הפנסיות ומצב הקשישים ("החלשים") אובדות "רוח-היחיד" ויכולתה להניע ולהפעיל חברה וציבור.

בסיכום: "פתיחות" היא מילה נוחה, אולם אסור לה להיחפף למעין סיסמה שמ"דריכה ודוחפת בצורה עיוורת לחקות כל מה שמתחולל מסביב.

אם חפצת חיים היא, ואם נותר בקרב חברי הקיבוצים משהו מהרוח שהביאה ליצירתם – עליהם לפעול לבניית האלטרנטיבה למה שמתחולל מסביב, לחתור ולעשות לחיים אחרים שמדריכה אותם שאיפה אחרת מזו המאפיינת היום את "החברה-האמיתית", הסובבת והמפתה... המתוארת במאמרו של דרור ככנוניה על הכמיהה לקפיטליזם, על אשליותיו. זה קשה, זה מורכב, זה נראה אפילו כמי שהו תימהוני, אבל זוהי הדילמה האמיתית שבין "פתיחות" ל"אלטרנטיבה". ואין לנקוט קיצורי-דרך וטשטוש משמעויות.

נחמן רז, גבע

שימוש מטעה במושג פתיחות

יחזקאל דרור עונה: רז קרא לתוך המאמר שלו מהרהורי ליבו. כתבתי, בין השאר: "... הסיבה העמוקה לשקיעה היא פיגור בהתאמת האידאולוגיה הקיבוצית, וכן החברה והמשק הקיבוציים, לתמורה בסביבה שגרמה בהכרח, כעבור זמן, למשבר שהביא להתאמת-יתר תוך זניחת הייחודיות, רהיניו, לסופה של מרבית התנועה הקיבוצית... האשמה היא בתנאי עה הקיבוצית עצמה, שלא הבינה את המצב, לא התאימה ערכים תוך המשכיות ולא ביצעה בזמן שינויים מתחייבים, ובכך יצרה מצב של פיגור המביא בהכרח לשקיעה."

הבנה, הסתגלות וכדומה הם שונים מאד מ"פתיחות" במובן של רז. אין שום אפשרות לשגשג, ואפילו לשרוד, בלי הבנה של שינויי סביבה והסתגלות תוך "המשכיות", כפי שכתבתי, יחד עם חדשנות. השימוש על ידי נחמן רז במושג "פתיחות" הוא שמטעה את הבנתו.

- **במקום לאנשים שאוהבים קיבוץ • גיליון מס' 2**
- מרץ 2009, אדר תשס"ט
- יוצא לאור ע"י עמותת "חוג העמקים" יחד עם המטה השיטופי הקיבוצי
- **עורכת:** מרים עין-דור ריפתי
- **מערכת:** אלי גורן ורונית מינקר
- **עיצוב ועריכה גרפית:** בני בן חיים
- **ניהול מודעות:** עזר גורן, ת.ד. 655, עומר, מיקוד, 84965.
- טלפון 08-6469293 • דואר אלקטרוני azargoren@walla.co.il
- **הדפסה:** סולן הדפסות בע"מ, פתח-תקווה
- מופץ בכל הקיבוצים בארץ
- הקוראים מוזמנים להגיב ולכתוב אלינו: באינטרנט לכתובת: bimcom.co.il@gmail.com
- 70' אלי - 054-663322, מרים - 052-3113527
- **תודה מיוחדת ללורד בוב מאנגליה על העזרה הגדולה בהוצאת העיתון לאור**

צילומים: דונדי שוורץ | לראות חדר אוכל קיבוצי מתפקד בשבת בפול ווליום, בלי תקתוקי הקופה ובלי כרטיס אשראי

אורח לרגע

חופשי-חופשי

ארוחת צהריים קיבוצית בשבת הפכה מזמן למצרך נדיר. בבארי גיליתי אחת כזאת ועוד בחינם – בלי תקתוקי קופה וכרטיסי אשראי. וגם – עצה קטנה למי שרוצה להרוויח כמה גרושים מן "המבצעים" שבסופר

עזרא דלומי

א. פטה-מורגנה

כמו חצי עמישראל, נהרתי גם אני באחת השבתות האחרונות לנגב המערבי, "כדי לראות כלניות". כמו רבים אחרים, באתי חמוש באופניים כדי "לעשות" מסלול. בחרתי לרוש מבארי לנחל עזר וחזרה. כלניות כבר כמעט ולא היו, כמה ימי חמסין חרכו את המעט שהצמיח הגשם הדל. אבל לא אלמן הטבע: חוץ מכלניות, יש עוד הרבה מה לראות. כביש הבטון שמתפתל באזור, אותו סללו הבריטים בעת הקמת מפקדותיהם כאן, הזכיר לי טיול נשכח על כביש זה, אי שם בתחילת שנות ה-60 של המאה הקודמת, כאשר היינו במחנה עבודה תנועתי בבחל-עזר ולקחו אותנו עם טרקטור ועגלה לצ'ופר: רחיצה בכריכה של בארי, שהייתה אז יחידה ונדירה באזור.

•••

כשחזרתי לבארי בסוף הדיוש, הזמינו אותי מארחי, איילת ומני, לארוחת צהריים בחדר האוכל. זאת היתה הזדמנות – רבות אין כבר כמוה – לראות חדר אוכל קיבוצי מתפקד בשבת בפול ווליום. מה אומר? הגעתי "לעולם אחר".

אמש נערך כאן סדר ט"ו בשבט ועל לוח המודעות היו תלויות, כיד המסורת בחג הזה כאן, תמונותיהם של הילדים החדשים שנולדו השנה: לא ייאמן – 26 תינוקות. בקיבוצים בודדים יש "תנוכה" כזו, אם בכלל. ברוב הקיבוצים הלידות החדשות כבר מזמן שייכות לש"כונה הקהילתית, לתושבים, למי שחיים ב"עצמאות כלכלית", או איך שלא תקראו לה. "תנוכהלך" של ממש – בקור יש.

חיפשתי בקצה הדלפק את הקופאית/שמתקתקת בקופה הרושמת: פרוסת לחם – 12 אגורות; צלוחית סלט – 39 אגורות; מרק – 2.09 שקלים; מנה חמה – 4.52 שקלים, ולא מצאתי. וואלה, אויב לים כאן בלי תקתוקי הקופה ובלי כרטיס אשראי. חופשי-חופשי.

מכל המנות העיקריות, החלטתי ללכת דווקא על "בבונזו" – אותן כתייתות קטנות של ספק בשר, ולא על העוף או הבקר

– כי זה מה שאכלו אצלנו פעם בשבת בצהריים. רק בונזו. כשהגעתי לקערת הצ'ולנט, עבר בי רטט קל: נזכרתי בטקס "הרייג" הידוע, שבו כל חבר בתורו ניסה לדלות את הביצים הקשות והקישקע ממעמקי הקערה...
להפתעתי, חדר האוכל היה מלא לגמרי

הבעיה מתחילה, לדעתי, ביחס שלנו להוצאה הציבורית. מי שמתייחס אליה כאל "בבונזו" – לא ימצא עבודה שום סכום: שהרי למה סרט בחדר-אוכל או במועדון, אם יש DVD בבית? ולמה טיול משותף, אם כל אחד כבר יכול לטייל בעצמו? ולמה גלריה בקיבוץ, אם אפשר בעיר הסמוכה? אלה שאלות בוחן התקפות תמיד ולכל קיבוץ – גם לעשיר וגם לעני.

•••

רוח התקופה "סיגלה" אותנו להתייחס אל עושר רק כאל סכום הכסף שיש לנו בכיס, או בחשבון הבנק. זה גם איזה שהוא מרד של יוקרה, אם להתייחס לבאז שיוצרים דירוגי העשירים במדורי הכלכלה של העיתונים. זה נעשה "איני" הרבה יותר מכל דירוג ספרותי, מדעי, או אחר. החומר דחק לגמרי את הרוח. האיזון הופר לחלוטין.

לו רק ידענו להתייחס לעושר והאושר הציבורי גם כאל חלק מן העושר והאושר האישי; אל הפרט לא כאל דבר כשלעצמו, אלא כאל חלק אורגני מציבור ומקהילה שלמה, אזי גם היינו מכירים בכך שהוצאה ציבורית תורמת להוויית חיינו.

רי – כולל הרבה אנשים צעירים – ההיפך הגמור מתחושת המועקה הקיימת למראה חדרי האוכל הדלילים, המאוכלסים בדרך כלל בקבוצה קטנה של חברים ותיקים. ארוחת צהריים של שבת זכורה לי כאירוע שבו היו נפגשים כולם: הודות מנות חד שבועית לשמוע מה קורה: לפי גוש את עובדי החוץ, להתערוך בנעשה אצל מי שלא רואים ביומיום. מבחינת זאת, היה לי כאן רגע של "הארה".

•••

מודה: הצבעים הנוסטלגיים-מתקתקים הללו נכתבים בכונות מכוון: שהרי אפשר לדבר גם על עומס התור רגויות הכרוך בחדר אוכל פתוח בשבת, ב"בבונזו" ועוד כיו"ב מרעין בישין. אבל בסוף, אחרי שמקלפים את הביצה של הצ'ולנט ומגיעים לתוכן, ניצבות השאלות העקרוניות-ערכיות בדבר מהות החיים הקיבוציים ומהות החיים בכלל והפרופורציות בין פרטי לציבורי. חדר אוכל חי ותוסס, או מתרוקן וקמל, הוא עניין שצריך להיבחן בקונטקסט רחב יותר. יאמר מי שיאמר: קיבוץ עשיר יכול להרשות לעצמו, מה שקיבוץ עני ומשברי איננו יכול להרשות. זה נכון, אבל רק בשוליים.

כשהאוניות היו מעץ והמלחים מברזל

העיסוק התקשורתי הטעון בפרשת "צ'ייני" גורם לגידי פלג להתגעגע ליוסל'ה דרור ז"ל, איש מעגן מיכאל שהקים את שייטת הצוללות

אולואה (חיים ארלוזורוב) בפיקודו של לובה אליאב, גורש אף הוא לקפריסין. כבן של חזן הוא ידע עברית והפך למתורגמן בין החולים לסגל הרפואי. מכאן קצרה הדרך למפגש ביניהם. וכל השאר היסטוריה.

יוסל'ה ייזכר לטובה גם בשל הרעיון שיושם בשנת 1966: עם חיסול ענף הרייג כמעגן מיכאל רכשה חברת הספנות של הקיבוץ המאוחד את הספינה גלים למטרת קירוב בני הקי-

בוצים השוכנים לחופי הים לצי הישראלי. חדר הקירור הוסב לחדר שינה מאולתר ובו בתנאים של צוללת נדחסו 6 מיטות, כל אחת עם שלוש קומות של ברז נט מתוח. הספינה ליוותה אותנו כשהפלגנו ב-1967 לקפריסין בסירות מפרש (לויטניות), ובדרך חזרה, ערב מלחמת ששת הימים, זכינו לליווי של הצוללת "רהב", שיודעי סוד מספרים שכלל לא ידעה לצלול.

בשבתות של מרץ ואפריל 1968 עזרנו לשפץ את הספינה, שעמדה על המבדוק בנמל הקיבוץ. באחת השבתות, כשהגיע תורנו לנסוע לחיפה, כמעט שקרה אסון שהיה סוגר את המעגל. הוטל עלי לצבוע את מיכלי המים המלוחים המשמשים לייצוב הסי-

פינה. הצבע היה קרוב לניאום, שריחו החרף עוד שמור בווי כרוני. יחד איתי נכנס עוד נער גדול מירות לתא הצר. יוסל'ה אמר לי, לצאת כל רבע שעה לנשום אוויר. מכיוון שלא היה לי נוח לבקש כל פעם מהשמן לזוו, החלטתי לסיים את העבר דה במכה אחת. התחלתי לראות את צלעות הספינה אין סוף פעמים, כמו בהשתקפות בראי, ומרחוק שמעתי שקוראים לי. למזלי, ההורים שלי באו לאסוף אותי לטיול בעכו. יצאתי מעולף ושחור. אני זוכר, איך קרצפו אותי במקלחות של "מספנות ישראל". הפיצוי הגיע בהפלגה בלתי נשכחת לים האגאי. יוסל'ה, שהכיר כל נתיב בים, הוביל אותנו לקסטלוריו, לסנטוריון, לתעלת קורינת, לדלפי, לקורפו ולמקומות שרק עשירים מופלגים ובני קיבוץ הגיעו באותם ימים.

גידי פלג

ב"דיעות הקיבוץ" מה-6.3.09 כותבת סימה טל- מון על בתה החמישית, שגויסה לצה"ל והצבא מטרת את המשפחה לימי הורים: "ההרגשה היא, שצה"ל "אוחז" בנו ההורים..."

לשמחתי, אני כבר לא בסרט הזה. ספיר, בתי החמישית, השתחררה בימים אלה ופטרה אותי מהעונש שהטלתי על עצמי. היא שירתה כמש"קית ת"ש בצ" ריפין ובמשך שנתיים, כל בוקר בשעה 6:00 הסעתי אותה לגבעת אולגה ובערב ב-18:20 אספתי אותה. אני לא מצפה לצל"ש. רק קצת מידתיות.

שניים מבני שירתו בחיל הים, שזכה לאחרונה בכותרות שלא בטובתו. פעם האוניות היו מעץ והמלחים מברזל. היום התה- פך הגלגל. האלוף צ'ייני גרם לי להיזכר ביוסל'ה דרור ז"ל, חבר מעגן-מיכאל, שהקים את שייטת הצוללות ונהרג כשמעדר בטיול על הר הגעש סטרומבולי ליד סיי ציליה. הוא האיש שבזכותו הגעתי לעולם. בימים שלפני הקמת המדינה, במסגרת פעילותו בפל"ם, הצמיד מוקש עלוקה לאוניית הגירוש "אושן ויגור" שעגנה מול נמל פמגוסטה בקפריסין. האוניה טבעה ויוסל'ה שחה לחוף והתעלף מותש מהמאמץ. דייג שעבר במקום מסר אותו לשלטונות הבריטים, שמיד הבינו עם מי יש להם עסק וכלאו אותו בבית הסוהר. אחות מטעם הג'וינט (זה היה ארגון ציוני, ולא מה שהצעירים מעשנים), שטיפלה בעולים שבאו מאירופה, העבירה אליו בתוך כיכר לחם משורית, שבעזרתה ניסר את סורגי התא ונמלט לארץ. היה צורך מידי להחליף את האחות. כך אמי, שסיימה זמן קצר לפני כן את בית הספר לאחיות, נשלחה לקפריסין. במחנות המעצר, אליהם הועברו המעפילים שהבריטים מנעו את הגעתם לארץ, היו רבים שזקקו לטיפול רפואי. אבי, שהיה מעפיל על הספינה

מה יותר יקר?

מחקר, שנעשה במשקי עמק יזרעאל בשנת 2007, הראה כי מנה בחדרי האוכל המופרטים יקרה יותר ב-2.9 ש"ח ליום לעומת מנה בחדרי האוכל שיתופיים.

גם אם מתייחסים לשאלה הנור- פולארית בנוגע לבזבוז ולפחי האשפה המלאים בחדרי האוכל השיתופיים, מתברר שמדובר בעיקר בהיבט חינוכי-תרבותי, עימו צריך להתמודד, אך המשמעות הכספית הקשורה לכך נמוכה למדי.

בסופו של יום, ענף המזון חוסך הרבה כסף כשחדר האוכל אינו מופרט.

א.ג.

המדובר בהוולה של כמה פריטים המור- צבים בקדמת המתחם. לאחר שהעמסת על העגלה את מה ש"במבצע", די ברור שלא תלך הביתה. יש תור ארוך לקופה ואם כבר באת - למה לא לעשות את כל השופינג השבועי? עד שכבר יצאת מה- בית ועד שמצאת חניה, אחרי הכל, גם הזמן זה כסף...

עכשיו מתחיל השיטוט בין המדפים שבו מגלים שהמחירים רגילים - אם לא למעלה מזה - ושכמות המוצרים שבמי- בצע הולכת ופוחתת. יצא שלא חסכנו הרבה. אלא, שלא בדיוק. יש מי שהמציא שיטת חסכון מתוחכמת.

...

גיליתי את השיטה כשנתקלתי באק- ראי ליד מדפי הפירות והירקות בגברת אחת, מחוברת למכשיר קשר, עם מיקר- רופון לפני הפה - כזה כמו שיש לשופטי כדורגל או לומרי רוק - המאפשר לידים להיות חופשיות. והגברת מדברת ומד- ברת... הטיתי אוזן כדי להקשיב לתור- כן השיחה וזה הלך ככה: "בכמה החסה אצלך? פה זה בשלוש, אז עדיף שאתה תקנה... בכמה העגבניות?... בארבע? פה זה בשניים וחצי, אז אני אקח כאן".

התברר, שבן זוגה נמצא בסופר השני הקיים באזור והשניים "מתאמים מחי- רים". במשך הזמן גיליתי, שמדובר בת- חילתה של תופעה. מאחר שבכל רשת מבצעי ההוזלות חלים על מוצרים אחר- רים, זו דרך ליהנות מכל המבצעים. מור- רידיים את הבן/ת זוג בסופר אחר, נוסעים לסופר סמוך וקונים סימולטנית. מבריי- קה, בקניה גדולה, אפשר לחסוך כמה אחוזים טובים. חלק מן החיסכון ילך מן הסתם לחברת הסלולר. במקרה של שופ- רסל וסלקום, מדובר באותם בעלים...

היא לא רק עול או סרח עודף. נגלה או, שהכסף המוצא עליה, איננו שונה מכסף המוצא על כל צורך אלמנטרי אחר. נגלה או, שחדר אוכל פתוח בשבת איננו סתם בזבוז.

הדילמה בין הוצאה פרטית להוצאה ציבורית נמצאת בראשונה, לפני שהיא נמצאת בכיסנו.

2. דפוק את השיטה

אל מבצעי המכירות של הרשתות השונות אני מתייחס כאל סוכרייה, שהי- מעניק לי אותה מחזיק נבוט נסתר מא- חרי גבו שנועד לחבוט בי. מה שחשוב לבעל הרשת זה שתיכנס אליה. קודם כל תיכנס. לאחר שנכנסת - נלכדת. איך מכניסים אותך? מודיעים על "מבצעים".

ביטוח אובדן כושר עבודה (א.כ.ע.)

מי שומר על הלקוח? בדומה לישראלים רבים, הרבה חברי קיבוץ מפרישים - באופן אישי או קבוצתי - מאות שקלים מדי חודש על מנת לבטח את עצמם מפני אובדן כושר עבודה. כולם סמוכים ובטוחים, כי במקרה של מחלה או תאונה, חס וחלילה, אשר ימנעו מהם לעבוד ולהתפרנס, הם יזכו לפיצויים מחברת הביטוח שלהם.

האם יש לביטחון זה ביסוס? האם הפוליסה נבדקה על ידי גורם מקצועי?

- מי עזר לכם לא ליפול ב"מלכודות דבש", אשר לעתים קרובות טמונות באותיות קטנות בפוליסת הביטוח?!
- להלן דוגמאות שכיחות של "מלכודות דבש" מפורסמות שיש בביטוח זה:
- תקופת ההמתנה עד לקבלת הפיצוי. כמה ימי "אבודים" יש בפוליסה?
- אחוז אובדן כושר המקנה פיצוי. כמה אחוזים אבודים יש בפוליסה?
- עיסוק סביר (חילופי). מה אומרת הפוליסה בתחום זה?
- כשלי חיתום. מי בדק שטענות המבטח נכונות?

במקרים רבים, ללא ניהול מקצועי משלב המו"מ, רוב חברות הביטוח דוחות את תביעות התשלום המוגשות על ידי המבוטח. דחייה של חברת ביטוח איננה סוף פסוק. תחום הביטוח איננו תחום של שחור ולבן, והוא נתון לפרשנות משפטית רחבה. דחיות אלה הן ניסיון לנצל את הפוליסה, ולרוב יש מקום לערער.

בקיבוצים רבים נתקלנו בשאלה חוזרת: מה עושים עם חברים שאינם מסוגלים לעבוד מחמת בעיות על רקע נפשי - ופשוט יצאו מתפקוד? חברים כאלה אינם תורמים את חלקם למשק, ואף מהווים נטל כלכלי על יתר החברים העובדים.

אובדן כושר עבודה על רקע נפשי (דיכאון, ירידה בתפקוד הקוגניטיבי, מחלות נפש וכיו"ב) לרוב "זוכה" להתנערות גורפת מצד חברות הביטוח. הנטייה הכללית היא לדחות תביעות על רקע נפשי, משום שהדרך להוכיחן, וכך גם לסתורן, אינה פשוטה. הצגת התביעה באופן מתאים מביאה להכרתה על ידי חברת הביטוח ולתשלום הקצבה.

נשאלת השאלה: למה קיבוצים רבים לא נעזרים ביועצים מומחים, שצברו עשרות שנות ניסיון ומאות מקרים מטופלים, לפני שהם חותמים על הסכמי ביטוח בהסתמך על המלצות סוכן הביטוח. הסוכן, אינו מוסמך על פי חוק לתת חוות דעת מקצועית בלתי תלויה ועצמאית. בל נשכח, כי פרנסתו תלויה בעמלה הגלומה בפרמיה שמשלם הלקוח, ומכאן סביר להניח כי חוות דעתו עלולה להיות מגמתית.

חברת סט פוינט! בע"מ מתמחה בניהול התחום המקצועי משלב ההקמה (מיפוי צרכים ומכרז) ועד שלב המימוש ומיצוי הזכויות (תביעה).

ליצירת קשר באינטרנט: Setpoint.co.il • רמי - 050-5302242 • אריה - 052-5013000

חנוכת בית הקש הגדול

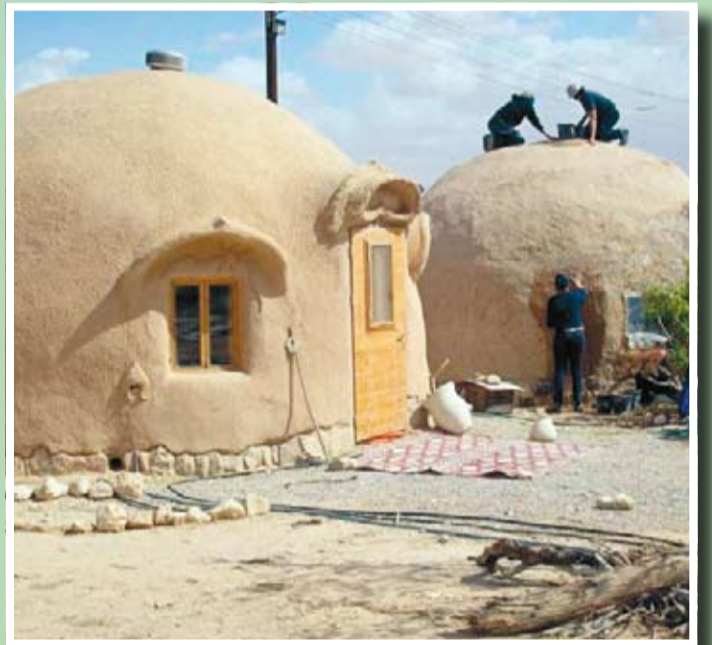
לשכונה האקולוגית בלוטן, עם גגות הקש והבוץ, מצטרף בית החינוך הייחודי

כבר ב-2006 הוכתר קיבוץ לוטן ככפר אקולוגי המצטיין באירופה, לאחר שהצטרף לרשת הכפרים האקולוגית העולמית, המקיפה מאות כפרים ופעילותה נתמכת ע"י האו"ם.

לוטן, אשר חבר לאחיו הבוגר יהל להפרכת הערבה בדרך חיים המשלבת קיבוץ שיתופי ויהדות רפורמית, הלך קסם אחר חזון האקולוגיה. צירוף יישום תפיסת החיים האקולוגית לדרך חיי הקיבוץ והפיכתו לכפר ירוק משתלבים באופן טבעי בעשייה לתיקון האדם והעולם, בה אוזנות היהדות המתקדמת.

מארכ נוח, מזכיר הקיבוץ, מספר על ההסבה האקולוגית, הכוללת בין השאר גם פיתוח שיטת טיהור מי ביוב ע"י צמחים, הנקראת "אגן ירוק" ומעבירה את כל המים הזורמים בקיבוץ דרך בריכות עם צמחים שהופכות אותם לראויים להשקיה.

אבטיפוס לבנייה עתידית אפשרית, השכונה האקולוגית בלוטן

הבתים שנבנו בקיבוץ לוטן טרם הפיכתו לכפר אקולוגי, כמו מרבית הבנייה ביישובי הערבה האחרים, התבססו על בטון, שנוטה להתחמם מהשמש וכלל לא מתאים לתנאי האזור המדברי. הפריקט הגדול, העומד על סדר יומם האקולוגי של חברי לוטן, הוא בנייתה של שכונה אקולוגית, שקירות בתיה עשויים מקש המכוסה באדמה ומחליפים את בניית הבטון. שיטת הבנייה בקש ובבוץ כבר קיימת מקדמת דנא. יותר מכך, את הקש יש צורך להביא ממרכז הארץ, וזה החלק הבעייתי בעניין. אבל שיטת בנייה זו מתגלה כדרך הנכונה לבנות במדבר.

"חבילות הקש משמשות חומר מבודד מצוין, המפחית אנרגיה, מסביר מארכ. "האנרגיה המוקדשת להכנת קירות אלה מועטת, לעומת האנרגיה הרבה הדרושה ליציאת הבטון. גם לחימום או לקירור הבתים לאחר השלמתם נחוצה פחות אנרגיה, ואנו רואים בהם אב טיפוס לאפשרות של בנייה עתידית בקיבוץ. היום הם משמשים למגורי סטודנטים, המגיעים ללוטן מכל רחבי הארץ והעולם למשך כשישה שבועות, לקורסי התמחות בתכנון סביבתי הקשור לקהילה".

שיטת הבנייה בקש ובבוץ כבר קיימת מקדמת דנא. יותר מכך, את הקש יש צורך להביא ממרכז הארץ, וזה החלק הבעייתי בעניין. אבל שיטת בנייה זו מתגלה כדרך הנכונה לבנות במדבר

גאוות המקום החדשה מופנית להקמת בית חינוך הגדול, מבנה מרובע מבוי ומקש בן 200 מ"ר, בו תנהל עבודת הסדנאות והקבוצות המודרכות במרכז החינוכי האקולוגי. "אנחנו מקיימים במרכז שלנו קורסים לכל הגילאים, עם ילדים מגיל הגן ועד קשישים", מספר מארכ. "אנו מטפחים כאן גם תירות אקולוגיות, כחלק מראיית איכות הסביבה ואיכות החיים. אנשים יכולים לבוא ולהתארח בחדרי האירוח של התירות המיוחדת שלנו, וגם ליהנות מענף הבנייה האקולוגית, הכולל מרכז לטיפולים במים".

ואיך משתלב הדור הצעיר בתפיסה הירוקה? "הם חלק מזה", משוכנע מארכ. "חשוב לנו מאוד לגדול. אנחנו קטנים מדי בקיבוץ. רוצים לקלוט חבר'ה צעיר עם אנרגיה, המרגישים שביכולתם להתחבר להווי הקיבוץ. כאן, בקיבוץ קטן, אנשים צעירים לוקחים אחריות מהר מאוד".

פרטים רבים יותר על הקיבוץ האקולוגי בערבה תוכלו לקרוא באתר שלו:

www.kibbutz@lotan.co.il

לדעת להצמיח כל אדם במקום הנכון

דרך לא שגרתית לניהול המיטות לטפח את צמיחת

"התפיסה הבסיסית לא חרמונה והגר

השאלה המרכזית שעלתה: איך מתחילים? חרמונה: "תמה עדיין לא הייתה גדולה (כ-90 עובדים). עבדו בה בעיקר חברים (כשהתחלתי היו כחמישה שכיירים). האמון ביכולת החבר להתמקצעותך כדי עבודה היה מקובל, והמערכת לקחה סיכונים... וגם אני האמנתי שאפשר לבנות... כאמור, את מרבית שנותיי בקיבוץ השקעתי ביצירה התרבותית-חברתית-חינוכית, שהיא גם הפקה גדולה על כל מרכיביה, וזה היה הידע והניסיון שלי. חשוב לי לציין, שאצלנו במשפחה עסקנו הרבה בשיחות על איך מביאים את האנשים לתפקיד במיטבם. מיכה בעלי, שניהל במשך שנים את מחלקת המכשירים וההדפסה, רקה בתמה והיה בוגר לימודי 'ניהול מנגנון' (מקצוע חדש בעולם, בארץ ובטכניון), מחזור שני, היה מקור הידע וההשראה שלי לאורך כל הדרך. מיכה חזר ודבר על 'תקשיבו טוב לעובדים ושתפו אותם באחריות', חיבר אותי לספרות בנושא ועודד אותי לקפוץ למים..."

להפיק את המירב מכל אדם

חרמונה החלה לגשש, לראיין אנשים ובעלי תפקידים, לנסות להבין מה מצפים מ'רכוז כוח אדם' ברמת הניהול וב'רמת הפרטים, והאם מתאים לה, והחליטה ליישם את ההערכות. בזהירות רבה. "קשה לי לסכם ולומר שהדברים היו ברורים", היא מציינת. "חלק מהמנהלים (או 'רכוזים') הרגישו את הצורך בהשקעה במשאב האנושי, וחלק ראה את המטרה העיקרית דווקא במדידת התפוקות, העמידה בתקנים והאחריות לגיוס עובדים נדרשים... המעבר לא היה פשוט ודרש התמודדות

מרים עין-דור ריפתין

הפרידה מסידור העבודה המיתולוגי גי והמעבר לעידן מנהלי מש"א שיחררו לא מעט את המסגרת הלוחצת והמחייבת, שאפיינה שנים רבות את מערכי העבודה בקיבוצים. אך מתברר, כי רבים ממנהלי מש"א לא ממש ממריאים ונוטים להסתפק בניסיונות למתן תשובות נקודתיות לבעיות המתעוררות בשוטף, במקום להלך לגורם מקצועי, האמור להציע לכל חבר מסלול התקדמות אישי. מי שמבין קשה ללמוד, איך ניתן לנהוג אחרת ולטפח פח מערך עבודה קיבוצי לדוגמה, מוזמן להצטרף אלינו לפגישה חד-פעמית עם חרמונה לין והגר דובש-יבזורי ממשמר העמק, במפעל המצליח של הקיבוץ. השיתוף יחד עם חברים נוספים שמלאו את התפקיד ב"תמה", עיצבו לאורך שנים מסורת מיוחדת של טיפוח צוות העובדים במפעל.

"מדובר באמת בספור אישי לא פשוט", נזכרת חרמונה. "הוא מגיע לכאורה ממקום לא הגיוני: איך התגלגלתי מחינוך, תרבות ומחול לכוח אדם, שהתפתח למשאבי אנוש, בארגון עסקי צומח כמו תמה. וגם, איך הניסיון שצברתי איפשר לי להיכנס לתוך תחום שונה לחלוטין ולהביא לארגון עסקי יצירתיות הממוקדת בצרכי המשאב האנושי. בדיעבד, אפשר למצוא הרבה הקבלות בין הרקע ממנו באתי לדרך בה פעלתי בתמה. בשני התחומים בהם עסקתי זכיתי להזדמנות מיוחדת בזכות החיים הייחודיים שלנו בקיבוץ, ובזכות התפיסה והצרכים של התקופה... וגם בזכות הצורך שלי להשתייך וליצור".

איך הגיעה חרמונה לתמה

עבודה עם אנשים עמדה כל השנים במרכז פעולתה ויצירתה של חרמונה. כשבנה התגייס לצבא פעלה בוועדת צעירים. שמירת הקשר עם הצעירים עניינה אותה מאוד. "חיפשתי דרך לקרב אותם לקיבוץ, שירגישו מחוברים לבית וגם יהיו מודעים ושותפים למתרחש" היא מספרת. "בשבתות ארגנתי במועדון לחבר אירועים מיוחדים בשבילם, עם גלירות, מפגש חברתי, והוספתי גם דיווח על תחומים שונים בקיבוץ, או פגישה בצורה על נושא מעניין... לאחר השחרור עם בצענו סמינרים לקבוצות, להיכרות עם הראש הקיבוצי. בין היתר, הבאתי לשיחות עם הצעירים נציגי ענפים ומסגרות שונות בקיבוץ. כל אחד דיבר חצי שעה והצעירים קיבלו תמונה מורכבת של כל המערכת הנקראת קיבוץ (לימים, בתמה נוצר 'קורס היכרות עם תמה' במתכונת נת דומה). יגאל תלמי ז"ל, כמנהל תמה, הגיע לסמינר והתרשם מאוד. אחרי חודשיים שיישם ביקש לשוחח והזמין לפגישה. שאל מה דעתי, לבוא ולעבוד במפעל (או אמר רנו 'מפעל' / 'בית חרושת') בכל מה שקשור לאנשים, ואולי גם לעסוק בכוח אדם. נדהמתי מההצעה. אבל הייתי באותם ימים בת 55-56, ובדיוק חיפשתי אחר אתגר חדש, כהמשך לדברים בהם עסקתי עד אותה עת".

נות איכותיים ותחושת הצלחה וגאוה – ארגונית, צוותית ואישית. וכל זה נכנס לתוך עבודת משאבי אנוש, פיתוח ארגוני, השתלמויות והדרכה – בהם עסקתי 14 שנים בתמה. היום אני יודעת, שזכיתי להזדמנות כפולה בזכות החברה בה אני חיה. פעם ראשונה ביכולת ליצור בתחומי התרבות ובשנייה בהשתייכות לתמה".

החשיבות של מש"א ממוקד יותר

חרמונה נוטה לחלוק על דרך התפקוד של מש"א בקיבוצים רבים. "מש"א, כפי שתפקיד זה נתפס לעיתים קרובות", היא מסכימה, "מוגבל ביכולת לעסוק בניהול אנשים לאורך זמן ותוך כדי התפתחותם

חרמונה לין: "צריך לחזק ולהאביל כל הזמן את החיבור הזה: התפתחות וצמיחה אישית היא התפתחות המפעל כולו, והתפתחות המפעל כולו היא גם התפתחות אישית"

האישית – מקצועית. זה נובע מהמבנה הארגוני, שאין בו סמכות ואחריות ישירה בין מש"א המערכתי קיבוצי לבין מקום העבודה. אני משוכנעת בחשיבות החיבור הישיר בין הארגון לגיוס וההשקעה בהתאמה לצרכים ממוקדים, תרבות ארגונית וכד', ובליווי בכל תקופת העבודה, כולל גם הכוונה ללימודים והשקעה בהשתלמויות, בהתאם לדרישות הפרט וצרכי הארגון. למעשה, במש"א הקיבוצי עוסקים בשלב מאוד חלקי של התפתחות אישית ולמידה, שהם עדיין טרום מחויבות וללא חיבור לאחריות. כך מפסידים את ההזדמנות ליהנות מההון האנושי שלנו (כקיבוץ ופרט) ועוסקים פחות, או בכלל לא, בצרכי ארגון / ענף / תפקיד, המתבטאים בהובלת תהליכים ארגוניים תומכים נדרשים ובלמידה, כמו שיפור תקשורת בינאישית ובין הפרט לארגון / פיתוח מנהלים / שיפור השירות / שיפור המקצועיות / השקעה בתרבות ארגונית... כמעט ולא עוסקים

זו ערך האנושי מלווה את צמיחתו של "תמה", מפעל המשגשג וחובק עולם של משמר העמק וגלעד. בראשית שנות ה-90 החלה חרמונה לייצר אתם האישית של העובדים כחלק מהתפתחות המפעל כולו, והיום ממשיכה במסורת הגר דובש בקצב מהיר ותובעני עוד יותר

מענה ברמה הקיבוצית". לפני סיום הגר רוצה להוסיף משהו בטעם אישי: "במהלך שנותיי בתפקיד מנהלת מש"א בתמה נחשפתי למחויבות האישית הנרקמת בין מנהלים הנושאים באחריות האדירה הזו, סוג יחסים שלא הכרתי כמוהו בעבר. לא פעם אמרתי שברגעים הקשים בתפקיד, כשהאור בקצה המנהרה היה מתחיל להבהב וליעיתים נעלם, הם היו אלו שבגללם המי שכתתי. כלפיהם הרגשתי חובה בסיסית ומוחלטת וידעתי, שאיתם אלך גם לאי בודד אם יהיה צריך..."

היא מרגישה, "היא עסק המבין, שכרי להביא רווחים לבעליו (הקיבוצים) הוא חייב לרוץ אחרי לקוחות ולמכור כמה שיותר. לשם כך עליו להוריד עלויות יצור, להקפיד על איכות, להתייעל ועוד ועוד... יש תחושת אחריות גדולה, הרי שני קיבוצים ועוד משפחות רבות מתפרנסות מזה... בקיבוץ עצמו מתקיימת תרבות התנהלות שונה, מסיבות שונות. אני מרגישה, שכקיבוץ אנחנו תקועים ביכולתנו לספק מענה משמעותי, שיחזק את הסביבה של הנושאים בתפקידים האסטרטגיים, למרות ניסיונות לתת

הגר דובש, אף היא חברת משמר-העמק, השתלבה בתפקיד ללא רקע אקדמי מובהק בתחום משאבי אנוש, אך צמחה מכפנים - מעבודה ביצור דרך עיסוק בהכשרת עובדים וטיפול בכ"א, לצד היכרות עם מערך היצור והתפעול. כרגע תומכת הגר במחלקת מש"א, שנכנסו בה שחקנים חדשים, ומתעדת להמשיך ללימודים בתחום (מטעם תמה).

"התפיסה הבסיסית לא השתנתה", אומרת הגר. "גם היום ממשיך טיפוח הצמיחה מכפנים, רק שלעיתים לא מצליחים לטפח מענה לרשימות ואז מגייסים מחוץ לתמה, אך מנסים להשלים את הבסיס החסר דרך תוכנית ההכשרה והקליטה לארגון. המר"קם האנושי והמקצועי של תמה השתנה, הרי יש הבדל בין משפחה קטנה וביטית לחמולה ענקית חוצת יבשות: מגוון שפות ותרבויות, קצב פעילות מהיר, צורך בזמן תגובה קצר יותר, עובדים צריכים להצליח לרכוש ניסיון והתמקצעות בפחות זמן על הרבה יותר ידע, ובסוף צריך לדאוג שכל הזמן הכל יתחבר ביחד ויהיה תחת שליטה..."

דלת הכניסה לצעירים והמחויבות האישית

מוטיבציה, מושג בו מרבית ההשקפה בעגה הקיבוצית, היא לא בעיה עימה הגר הייתה צריכה להתמודד ברמה ארגונית. "אני מאמינה", היא מרגישה, "שככל שאתה מרגיש שייך יותר, אכפת לך יותר. ואם אתה מרגיש חלק מסיפור הצלחה - אז יש לך סיבה טובה לקום בבוקר ולעשות הכי טוב שאפשר. וכאן לא צריך להיות הברל בין שכיר לחבר קיבוץ, יש מטרה משותפת ואחריות משותפת להמשיך להצליח. אבל שאף אחד לא יטעה: בשביל להמשיך להצליח צריכים לעבוד קשה, וכל פעם יותר קשה... תפקידי הניהול הידע וההובלה בארגון כמו תמה היום (ומחר) דורשים רמה מקצועית גבוהה, יכולות אישיות גבוהות, צבירת ידע וניסיון בארגון. למחלקת מש"א תפקיד חשוב ביצירת ההזדמנות להצמחת עתודה. הגדילה הביאה עמה הזדמנויות של מגוון מקצועות ועבודות, שבין השאר אפילו שרו לנו להציע לסטודנטים המסיימים ליי מודיעין להשתלב בתמה".

"דלת הכניסה" הגדולה לתמה היא עבורה בייצור. במחלקות אלו משתלבים בעיקר קר חוזרי צבא, הצפויים להמשיך לפקוד את המחלקות און-אוף בין שנת חופש ללימודים, להפסקה, לטיול וכד', ובזמן הלימודים - תקופה שנפרסת על כחמש שנים. "תקופה זו מהווה מאין הכרות הדדית ראשונית: הצעיר עם תמה ותמה עם הצעיר", מתארת הגר. "כשמזהים פוטנציאל ורצון בתחומים שתמה זקוקה להם - מנסים לאתגר. לא פעם התחושה היא, שהפרה רוצה להניק הרבה יותר מאשר העגל רוצה לינוק - אבל אנו מתייחסים לכך כ"שלח לחמך": זורעים, ומקווים שיפרחו פרחים יפים... מי שמשתלב בתמה לאחר לימודיו יודע, שמדובר ביום עבודה של תשע שעות לפחות (כולל אמהות) - כשלתפקיד די ניהול ולמשרות מסוימות נוספות נדרש יותר מזה".

האם דרך ניהול משאבי האנוש במפעל השפיעה גם על ניהול מש"א בקיבוץ עצמו? הגר ממחרת להצביע על ההבדל העיקרי הנובע מהאופי העסקי של המפעל. "תמה",

לתוך החשיבה שלו, לאתר דברים ויכולות שיש לו ושלא חשבת עליהם קודם. לחוש שהוא לא עוין ולא נגדך, ויחד איתו להמשיך גם לכיוונים שלעיתים לא אליהם התכוונת להגיע. לפעמים הדברים קשים ואין הידברות והבנה, אבל הרבה פעמים אתה מופתע, עד כמה לא ידעת ושיש עוד אפשרות... שוב, הנחת היסוד היא החיבור למכנה המשותף לצוות, למחלקה ולארגון, וצריך לחזק ולהאכיל את החיבור הזה כל הזמן: התפתחות וצמיחה אישית היא התפתחות המפעל כולו, והתפתחות המפעל כולו היא

בליווי העובד והלומד, או בתכנון וביצוע השתלמויות פנימיות לפי צרכים נדרשים ותוכנית לאורך זמן. במערכת הלא ישיבה, כמו מש"א בקיבוץ, בדר"כ מסיימים את העבודה בשלב ההשמה כמתווכים, ואז מה? - האם בכל מקום עבודה יש משאבי אנוש, או מנהל הממוקד גם בפיתוח? כל ענף דורש התייחסות שונה, שלא תמיד מאפשרת אחריות. לכן, אני מאמינה בעדיפות מש"א יותר ממוקד, למשל לפי תחומים (חינוך / חקלאות / חברה ותרבות / וענפים גדולים וכד'). יש מובן צורך מערכתי

הגר דובש-יבזורי: "המרקם האנושי והמקצועי של תמה השתנה, הרי יש הבדל בין משפחה קטנה וביטית לחמולה ענקית חוצת יבשות: מגוון שפות ותרבויות"

גם התפתחות אישית. זה נשמע טוב? ונכון, הדברים מורכבים למדי".

בשנות ה-90 רבים עדיין לא למדו וניכנסו ישראל לעבודה, ובתוך תמה התאפשרו תזויות מתפקיד לתפקיד והצורך בהתמקצעות גדל. "התחלנו ליוזם הכשרות בתוך הארגון לכלל עובדיו", ממשיכה חרמונה בתיאור תהליך בניית תפקידה. "לימדו בהן כל אחד לעשות מעבר ל'חלקת האלוהים' שלו, להתחברות לשלם - לארגון בכללותו ולפיתוח עצמי. לדעת, הכשרות אלו היו חשובות מאוד. הן הרגישו למידה של צרכים מידדיים והסתכלות קדימה. למזל, גם לא הייתה לי בעיה תקציבית. ובנוסף, למדתי מהר להגיע גם למסגרות מיומן ממשלתיות שונות, שתמכו בתחום זה. גם אנחנו כמרבילים לא הפסקנו ללמוד. הייתה הערה כה, ולצידה גם גאווה מסוימת. לא חשתי בהיווצרות בעיות. נכון, שלפעמים רציתי יותר... אחד התחומים, שעם השנים הבנו את חשיבותו והצורך לפתחו, הוא הניהול. לא התביישנו להכניס את המושג... עסקנו הרבה ב'פיתוח מנהלים' - בתיאוריה, במיומנויות ובהיכרות לבעיות מתוך העבודה. נעזרנו (ועדיין) ביועצים ומרצים נבחרים המתאימים לדרגנו. מנהל טוב, לתפיסתי, גם אם הוא עמוס מאוד בבעיות על, תפקידו תמיד להוביל את אנשיו. ידועות הדוגמאות על דפוסי ניהול של המנהלים הבאים בבוקר, שעה מוקדם יותר, כדי לפי גוש, לשמוע וללמוד מכפנים, וכך להכיר כל פינה בחלקות הניהול".

העברת השוני

מאז ראשית שנות ה-90 התחלפו כבר שלושה מנהלי משאבי אנוש בתמה, ולאחר רונה סיימה את תפקידה הגר דובש-יבזורי, לאחר שמונה שנים בתפקיד. "היום תמה היא ארגון של כ-650 עובדים, רב אתרים בארץ ובחו"ל, הרואה חשיבות בדרך ובאופן בהן נעשים הדברים, לצד הרישה להגיע לתוצאות", מציינת הגר פרופיל מתומצת. "מרבית זמנה של מנהלת מש"א במפעל מושקע בהתאמת המבנה הארגוני והתפקידים, שבארגון צומח זווים ומשתנים, תוך הקפדה על עבודה משותפת עם המנהלים המובילים וניצול ההזדמנויות לאנשים, לצוותים ולארגון".

במפגשי תיאום ויצירת הסכמות בין המע"רות, אבל, העדיפות ביכולת החיבור בין הפרט לארגון למש"א ממוקד היא המאפיין רת את התהליכים, הכלים והתוצאות".

ספירלה של צמיחה והתפתחות בלתי פוסקת

"כשסיימתי חמש שנים בתפקיד כוח אדם, שהתפתח בהדרגה לפיתוח ארגוני ולמש"א, חרמונה מתארת, "התבססתי להמשיך בתפקיד ניהול הרכה ופיתוח ארגוני. וכך, מחלקת מש"א גדלה ויכולתי להתמקד בתחום הקרוב לי במיוחד - הלמ"דה לאורך זמן..."

תפקידי בארגון, שצמח במהירות (למעלה 20% בממוצע במשך יותר מעשר שנים). והיום, למרות גודלו, עדיין נשמר מכנה משותף רחב, יש ערכים והשתייכות עם גאווה, יש תרבות ארגונית ויש מקום ורדישה ללמידה אישית וארגונית. הדגל שלנו בתמה היה טיפוח הגורם האנושי בשילוב של השתלמויות עם למידה מהניסיון, בשלבים המבטיחים התפתחות וצמיחה לאורך זמן. ההשתלמויות כוללות מגוון אפשרויות של למידה בתוך הארגון ובחוץ, למידה אישית או בקבוצות, וגם לימודים ארוכים לתואר. אפשר לסכם ולומר, שהלימוד והניסיון מאפשרים לפרט לתמוך בצמיחת הארגון, וכשהארגון צומח נדרשת למידה נוספת של עובדיו... זאת ספירלה של צמיחה לאורך זמן, המאפשרת התפתחות בלתי פוסקת".

ההזנה ההדדית בין הפרט והארגון

חרמונה מבקשת להמחיש את דבריה על ההזנה ההדדית של הפרט והארגון לשני צדדים של מקל, של קו דמיוני, שאחד מהם הוא הפרט והשני הוא הארגון. "כמה שיתקרב יותר על הסקאלה, אחד לשני, כך התור צאות יהיו הרבה יותר טובות, וככל שהנקודות יתחברו יהיה טוב יותר", היא מתארת. "מכיוון שלא באתי לארגון משום אקדמיה, הלכתי בדרך שלי. קראתי לתפקיד פיתוח ארגוני של המשאב האנושי. חשבת כל הזמן, איך אדם נראה טוב יותר על ה'במה', באיזה קטע להכניס אותו, מה הוא יכול להציע, מה אוכל להציע לו. חשוב לדעת לזהות את הכוונה אצל אדם אחר, להיכנס

טעם של קיבוץ עד שמזהיב

מיכל גוריון

הפינה הטעימה הזו מארחת מתכונים מושקעים ממיטב ביצועי גורמה של חדרי האוכל בקיבוצים. הפעם מפנקת אותנו מיכל גוריון, שפית בכירה במטבח של גבע, עם מתכון להכנת דג עם פטריות ולימון, מנה שהוגשה בארוחות ליל שבת בקיבוץ בראשית החודש. להשלמת הפינוק מובא מתכון נוסף להכנת פסטליקוס בשר, המוגש בדרך כלל בארוחות צהריים בגבע. המתכונים מותאמים ל-180 מנות.

לאוהבי המתכונים מומלץ להתאים בעצמם את הכמויות ולהינות מהכנת המנות גם במטבח הביתי.

דג, פטריות ולימון

החומרים ל-180 מנות:

- 15 ק"ג פילה אמנון, פילה מרלזה
- 8 ק"ג פטריות שמפניון חתוכות לפרוסות.
- 10 לימונים - בפרוסות.
- צנור עלי בזיליקום חתוך גס.
- רוטב פסו.
- מיץ לימון.
- 10 שיני שום.
- רוטב סויה (מעט).
- מלח, ופלפל שחור גרוס.
- שמן זית.
- 2 בקבוקי יין לבן.

ההכנה:

- מסדרים את הדג בתבנית. את שאר החומרים מערבבים בקערה גדולה.
- שופכים על הדגים ואופים בתנור בחום של 170 מעלות עד 180 מעלות, בערך 20 עד 30 דקות.

פסטליקוס בשר

החומרים ל-180 מנות:

- 15 ק"ג בשר בקר טחון.
- 5 ק"ג בצל חתוך לקוביות קטנות.
- מעט שום כתוש.
- מלח, פלפל שחור, קצת אבקת מרק דגש.
- 2 ק"ג סולת.
- בצק עלים (קנוי קפוא).

ההכנה:

- מטגנים את הבצל במעט שמן זית, או קגולה.
- מוסיפים את הבשר, מטגנים עד שהוא משנה את צבעו לאפור.
- מוסיפים את התבלינים ולבסוף מוסיפים את הסולת.
- מעבירים לקערה ומקררים מעט.
- מכינים גלילים כמו שטרודל. מורחים ביצה ושומשום ואופים בחום של 200 מעלות - בערך חצי שעה, עד שמזהיב.

בתיאבון!

מערכת בריאות משומנת ומתקתקת

בגבע זה עיקרון: להעניק כל טיפול נדרש ואפשרי לחברים שהקדישו את כל חייהם לקיבוץ. אמירה ידין, מרכזת הבריאות (וגם מזמרות הגבעטרון!), מספרת על הבית הסייעודי, הנראה יותר כבית מאשר חדר-חולים, ועל מערכת בריאות לדוגמה

אמירה ידין בחנוכת בית סביון המחודש

שפע פעילויות ושרשרת בין גילית. התמונות באדיבות ארכיון גבע

אנשים מבחוץ, לרבות טיולים באזור ומחוצה לו וימי כיף לכל הקשישים. פעילות מיוחדת נרקמת יחד עם הגיל הרך, במיוחד לקראת החגים. לכל חג מוקדש בוקר מיוחד לפעילות משותפת לסבים ולנכדים בגבע, ולרוב מדובר בפעילויות מוצלחות ביותר. כל שבוע מגיעה גם בחורה העוסקת בטיפול בעזרת בעלי חיים, וגם כאן נרקם קשר מבורך בין שרשרת הגילאים, מבית תינוקות ועד לשיבה. השבוע, למשל, ארחנו רקדנית בטן נהדרת באווירה מאוד נעימה.

מרכז תעסוקה מעבר לקיר, מיצירות סביונית רבקה

לא תלויים בניסים

בגבע חברים נחשבים קשישים רק אחרי גיל 70. אמירה מעירה, שלמי עשה, לפעילויות הקשישים מגיעים בגיל מאוחר יותר, ולרוב מסתפקים בעיקר בפעילויות מבחוץ ובטיולים, להם יש היענות גבוהה, כולל מסגרת אזורית מפותחות ומגוונות. למי

מתגורר חבר בודד, היכול להביא חפצי ציממון ככל שיהפוך. אנחנו נותנים מיטה ומקרר וממליצים להביא, לפי שיקול אישי, כל פריט שיחזק את תחום הביתיות. משקיעים מאמצים רבים שהחבר ירגיש כמו בדירה פרטית, ולא בבית חולים. בשום מקרה, ובכל המס-

מיוחדים. ואכן, אמירה מעירה, שהיא מרבה לשמוע סיפורים בעייתיים בתחומי הבריאות מקיבוצים מופרטים. "בקיבוצים אלה", היא מסבירה, "קשה יותר ליצור מערכת בריאות איכותית המסוגלת להתמודד ולתת תשובות לבעיות אמיתיות, כדוגמת התשובות הניתנות אצלנו. במרבית הקיבוצים מופרטים כל אחד נותר לנפשו".

ראוי גם להדגיש, שמדובר במערכת יקרות יחסית, הצורכות נתחים נכבדים ביותר מתקציבי הקהילה הקיבוצית. קיצוץ בשירותים שהן מעניינות לחברים הוא לעיתים קרובות אחד החלומות הרטובים של מנהלי קהילה בקיבוצים, הנתבעים בימים אלה לבצע קיצוצים משמעותיים יותר מתמיד בהוצאות של מערכות השירותים.

בית סיעודי לדוגמה

מרכזת הבריאות של גבע אחראית על תפקוד המרפאה, מרפאת השי-

פניות הרברים מתבצעים. ובכל זאת, תמיד קיים גם יוצא מן הכלל, המגיע לפתחי. וגם אז, אני משתדלת למצוא תשובה לצרכי החבר, במידת האפשר. במצבים של מחלות קשות אנחנו נותנים את הכל עד אחרון הצרכים, את כל האפשרויות להגיע לרופאים מסוימים, לתרופות מסייעות ומצילות, מאכלים מיוחדים וכל מה שיכול להקל על אדם המתמודד עם מחלה קשה".

היכולת לתת תשובות אמיתיות

מסגרות הבריאות, הסייעוד והחינוך נחשבות, כידוע, לשילוש המקור דש ביותר במערכת החיים הקיבוצית השיתופית. ניהולן התקין מבטא יותר מכל את העזרה ההדדית הבסיסית ביותר במהות החיים היומיומית בקיבוץ, ובעיקר ברגעי מבחן לא פשוטים. אין זה מקרה, שגם ברבים מהקיבוצים המבצעים תהליכי שינוי מובנים הפיכת תחומים אלה נשמרת לשלבים האחרונים, לרוב לאחר ניסיון ליצור כלים האמורים לתת תשובות לצרכים

מרים עין-דור ריפתין

"הבריאות בגבע היא בראש מעיינינו", מקדימה ואומרת אמירה ידין, המרכזת את מערכות הבריאות בקיבוץ כבר ארבע השנים. "קיימת אצלנו תפיסה עקרונית רחבה לגבי תפעול מערכות הבריאות, ובמיוחד מסגרות המוקדשות לגיל השלישי. נקודת המוצא היא הרצון הכן להעניק את המיטב לאנשים שהקדישו את כל חייהם לקיבוץ ולא פשר להם לזכות בשנים טובות ככל הניתן. מערכת הבריאות שלנו משיקעה הרבה אמצעים, מאמצים ומחשבה, כדי לענות על כל הצרכים. דואגת שאדם לא ייפול. החברים שלנו מקבלים כל טיפול נדרש ואפשרי".

אמירה ידין, המרכזת לרבים מאתנו בזכות זמרתה וחברותה רבת השנים בגבעטרון, עבדה שנים רבות כאחות, 19 שנים במרפאת הקיבוץ ו-20 שנים בבניה"ח רמב"ם בהפריה חוץ-גופית וכאחות מיילדת. הניסיון המקצועי הנרחב שצברה מסייע לה בהתמודדות עם מעגל הבעיות המורכבות, שנתרנות כעת לטיפולה. היא חשה, שצמיחה תה מתוך השטח מחזקת את אמון הציבור בשיקוליה המקצועיים ובהבנתה גם את הפרטים הקטנים.

"מערכת הבריאות בגבע פועלת ע"פ תקנון, שכל סעיפיו עברו באסיפה ובקלפי, וקיומו מקל עלי להתמודד עם פרצות ביומיום", חשוב לה להבהיר. "אנחנו משתדלים ללכת לקראת החברים במרבית הפניות. אני לא מרגישה כמו אלוהים, ולא מרשה לעצמי לומר באופן אוטומטי לחבר, שלא אפשר את בקשתו. לכל אחד מגיעה התייחסות לגופו של עניין, ובקשות לא מעטות ניתנות לשיקול דעת משותף יחד עם האחיות. נקודת המוצא היא ללכת לקראת החבר, ואמנם, ב-96 אחוזים מה-

"אנשים מקבלים כאן כל מה שרק אפשר לרצות. מדובר ב-10 חדרים גדולים, ובכל חדר מתגורר חבר בודד, היכול להביא חפצים מביתו ככל שיהפוך. אנחנו נותנים מיטה ומקרר וממליצים להביא, כל פריט שיחזק את תחושת הביתיות"

רכז התעסוקה מגיעה בעיקר אוכלוסיה שכבר לא מחוברת למקומות עבודה, ויש היענות יפה. גבע הוא קיבוץ שיתופי במובן הרחב של המלה, ומשתדל לענות למרב הצרכים של חבריו, כולל חדר אוכל בלתי מופרט העומד לרשות החברים שבעה ימים מלאים בשבוע. גם במערכת הבי-ריאות, כמתואר לאורך כתבה זו, מושקעים תקציבים גדולים כדי להבטיח את שלומם של החברים. "בגבע אנשים דואגים גם לעתיד, ולא משאירים את החברים בתחושה שעתידם תלוי בניסים ובנפלאות", מוסיפה אמירה. "יש אצלנו תחושת ביטחון וכמובן, הסדרי ביטוח סוציאלי וקופות גמל, אך על כך אחראי חבר אחר, המתמחה בנושא. אני מתמקדת בדאגה לתפקוד מערכות הבי-ריאות, המתפקדות ומשומנות כהלכה. אכן, תפעולן הראוי כרוך בהוצאה כספית גבוהה מאוד, אבל אין מנוס מלתת את המיטב לאנשים שנתנו לקיבוץ את כל חייהם. כדאי לבוא ולראות!".

גרות, לא מכניסים אצלנו שני אנשים לחדר אחד. בבית הסייעודי יש שלושה חדרים נוספים, קטנים יותר, המוגדרים כחדרי חולים ומיועדים לחברים הבאים לתקופה קצרה להתאושש אחרי ניתוח, או מחלה. ושוב, גם באגף זה אף פעם לא מכניסים שני אנשים לחדר אחד". מחוץ לבית הסייעודי, אך בצמוד לו, התקינו בגבע ארבע דירות נוספות, מוגנות, בנות שני חדרים, המוגדרות כת"פ של הבית הסייעודי. דייריהן עצי-מאיים יותר, אך במידת הצורך ניתן להכניס אליהן אוכל ולפקוח עין, ביום ובלילה. במרחק מס' צעדים, קרוב מאוד לבית סביון, ממוקם מרכז תעסוקה מקומי, הפועל שישה ימים בשבוע, מ-08:00 עד 12:00 בצהריים, ומשמש גם אנשים מהפריפריה בקיבוץ. כל יום, החל מ-16:30 אחה"צ, מתקיימות פעילויות אקטואליה, כמו גם שירה בציבור, התעמלות וכד'. "יש לנו ועדת קשישים פעילה מאוד", מספרת אמירה. "היא יוזמת פעילויות גם עם

ניים (המתפקדת למעשה כגוף עצמאי: "מרפאה מעולה ומקצועית ביותר, המשרתת גם תושבים מקיבוצים אחרים"), הבית הסייעודי, שורה של שירותי בריאות - דוגמת מכונני פיזיותרפיה ורפלקסולוגיה (שהקיבוץ נושא במימון פעילותם), טיפולים הוליסטיים, תאי צי", פדיקור וקוסמטיקה - הפועלים כולם באופן עצמאי (חלקם מתוקצבים ובחלקם החבר משתתף ב-50% מעלות הטיפול), כאשר אמירה אחראית על תקציבים ועל פתרון בעיות המתעוררות בינם ובין מערכות הקיבוץ. גולת כותרת של מערכות הבריאות בגבע הוא הבית הסייעודי, שנחנך מחדש לפני שנה. "בית סיעודי לדוגמה", אומרת בגאווה אמירה, ומספרת שב"תוקף תפקידה ראתה בתים סיעודיים רבים, אך לא פגשה בבתים עם פרטיות כל-כך ייחודית ואיכותית, כפי שמתנהל בית "סביון" של גבע. "אנשים מקבלים כאן כל מה שרק אפשר לרצות. מדובר ב-10 חדרים גדולים, ובכל חדר

בקרוב יעלה לאוויר האתר החדש לקיבוצניקים:
Bimcom.co.il
 אתם מוזמנים לפרסם חנינם באתר:
הצעות עבודה בקיבוצים
דירות להשכרה
מקומות בילוי
אירועים וחוגים

האתר יפנה בעיקר לקיבוצניקים הצעירים ויכלול לוחות חיפוש נוספים, כמו חיפוש שותפים לטיול, שותפים לדירה, ציוד יד שנייה ועוד. בנוסף, יכלול האתר כתבות בנושאים קיבוציים שונים: הווי קיבוץ, טיולים, חינוך בקיבוץ, ספורט, דעות של צעירים על הקיבוץ, איכות הסביבה, יחסים, פוליטיקה, תרבות, ועוד ועוד.

- צעירים המעוניינים לכתוב באתר מוזמנים לפנות אלינו לכתובת המופיעה מטה (אין צורך בניסיון קודם...)
- המעוניינים לפרסם חנינם הודעות בלוחות החיפוש מוזמנים להעביר את הפרטים כבר עכשיו ולהופיע ראשונים!
- ניתן לפרסם באתר בתשלום עסקים ושירותים המותאמים לקהל היעד.

פנו אלינו בכל עניין: info@bimcom.co.il

תעודת זהות קיבוצית באווירה קצת אחרת...

"הרגניה בייצים" מציגים את פרופיל "תעודת הזהות" של קיבוצים, מתוכו קמו למדינה ראש ממשלה (לוי אשכול), יו"ר כנסת (קדיש לוז) וגם מרגלית הרודפת בשמנו אחרי המיליון: "אנחנו אגדה בכל העמק. גאוותנים, פטריוטים, צנועים בדרישות אבל מאוהבים בקיבוץ שלנו. כל מי שחושב אחרת שילך קיבוצינמאט"

שם קיבוץ: דגניה ב'
תאריך לידה: סוכות 1920.
מספר חברים: קצת פחות מ-200.
אוכלוסיה כללית: סביב 450.
מספר כלבים: מי סופר?
מספר חתולים: יותר מכל תושבי עמק הירדן...
מקורות פרנסה מרכזיים: חקלאות, מפעל סיליקון, אירוח כפרי, השכרת דירות ושונות.

"כשמישהו צריך לשלוף קיבוץ, זה תמיד יהיה דגניה ב' צילום עידן בן-שלום

צמצום בהוצאות תרבות - פעם ראשונה שכפרים יגנו כסף מחברים, שלא לדבר על כל שאר העמק, שכבר שנים יודע איפה שותים ומקיאים בחינם...

אירוע היסטורי?

יש מלא אירועים היסטוריים משמעותיים.

אבל אחד מהם הוא ברמת המי"תולוגיה. שלושה נערים בני משק יוצאים לטייל בשנות ה-70 המאוחרות, ביום שבת זיווני, לנחל עמור. הם לוקחים איתם אטלס שישמש כמפה. מאוחר יותר הזיוונות הופכת לגשם זלעפות. את האטלס "היעיל" הם הופכים לנקודת החום היחידה שלהם הם יזכו באותה שבת קפואה. אחרי שהם תועים בנחל ללא מפה (וזכרים) - את האטלס לם כבר שרפנו מקודם, הם מגיעים עים לעת ערב קפואים ורצוצים למאהל ברואי שמאמץ אותם. הקיבוץ על אלפיו יוצא להפשמ.

סוף טוב, הכל טוב, הם חוזרים הביתה בשלום. היום הם בני 49 כבר, אבל עדיין חתומים על כל מהדורה חדשה של 'אטלס מפה' שיוצאת לשוק...

הפאב המקומי?

הפאב נקרא "הבום". סלנג של המתנדבים למי קלט (בום שלטר). והסיבה העיקרית: מפני שמוקם בהתחלה במקלט חדר האוכל והבומים של הבא"סים שבקעו ממנו הכחידו את אוכלוסיית העט"לפים שבסביבה. מאוחר יותר נולד לו בן ממזר, בדמותו של ה"בום הקטן" ("ליטל בום") של המי"תנדרבים. עם לכתו של אחרון המתנדבים, הלך גם הליטל לעזאזל.

כיום ה"בום" שלנו הוא הדבר הכי חם בין הצומת של דגניה א' לצינור הירוק בדרך לבית זרע. מושך אליו רכבות צעירים ונסגר באמצע הלילה בגלל פעילות בלתי לגאלית שמסכנת את ציבור לקוחי תינו (לא סמים ולא בטיה... סתם צפוף מדי)

מה מרכלים עליכם השכנים?

אנחנו, "הרגניה בייצים". אנחנו אגדה בכל העמק. עם גאוות יחידה ומרמור פנימי מוכנה. אני חנו גאוותנים, פטריוטים, צנועים בדרישות, אבל מאוהבים בקיבוץ שלנו. כל מי שחושב אחרת שילך קיבוצינמאט. וגם לא ממש מעניין אותנו מה מרכלים עלינו =

מביאה לדפוס: רונית מיוק

יזמויות מיוחדות:

"רייב קומפיוט" - מספר אחד בעמק בכל הקשור במחשוב. האחריות - ער היציאה מהרלת. "מרגלית קניג" - אחרי שתביא את המיליון מ"המרוץ למיליון" בתוספת כל הבאזז התקשורת סביבה, אז קיים פוטנציאל לגלגל מיליונים, אם לא ביליונים.

חדר האוכל - מתי אוכלים?

בוקר וצהריים. לאחרונה נסגרה ארוחת הערב המיתולוגית עקב צמצומים. נפלה עטרת ראשינו לא עוד נוכל להשוויץ בכל העמק, שרק ב"דגניה ב' שלנו, מגישים עדיין שלוש ארוחת ביום בחד"א...

האוכל מהמיטב של המטבח הטורעאני, שמשם מגיע ארסנל הטבחים שלנו. הגפילטע-פיש הוא כבר מזמן מקופסאות.

חד"א מאכיל קבוצות, ולאחרונה יש פריחה אדי"רה מכיוון אפריקה. מאות צליינים ניגרים פוקדים את האתר שלנו מדי יום ביומו. הצפצפאל שמוגש להם הוא דג מושט טרי בתוספת אורז. על סלטים הם לא מעוניינים להתעכב...

המנות הכי פופולריות בחד"א?

שניצל ואורז. עוף בוקעתה ביום שישי (שזה סי"לוף של פיקטה עלא איבן שושן מטוראען). דג נסי"כת הנילוס, שברוב השנה גיוון מאותם צליינים ניגרים, וכאן הם ניוונים ממנו לשם שינוי (איזה מהפך בעלילה, אה?). טחינה עם דבש - המערך האחרון שנותר לפיטיה מהשבוע היחיד שבו נ"סינו לאכול בריא, נקלט יפה ונהפך לפייבוריט. החליף את רסק העגבניות המיתולוגי, שהיה נאכל עם סוכר ונפטר באיבו יחד עם מותו של המיקסר הזקן.

הנושא החם של השנה בשבילי הקיבוץ?

כמובן, שהמירוץ למיליון עם מרגלית שלנו, שכאן בכלל קוראים לה חרגול. הפרטת המכבסה והאיום שיתחילו לשקול כבי"סה לחברים, הריצו חצי מהפארנאידים להתחיל לכבס בבית... בינתיים, אפילו על מיקומו של המי שקל לא מצליחים להחליט. סגירת חדר האוכל בערבים - דבר שהביא להי"תמוטטות הנפשית של כמה מהחברים (חמי"שה במספר), שנהגו לפקוד את המקום בנאמנות מופלאה.

אנחנו גאים בלוי בן אמיתי, שכתב שירים שאף אחד לא יכתוב כאלו לעולם.

אנחנו גאים בפרות שלנו, בשיגעונות שלנו, באובססיה שלנו, בחוסר הפרגמטיות שלנו, בשלוליות שלנו בכל חורף, בחום המטורף בקיץ, בכריכה שלנו - שהיא הכי יפה בעמק וגם הכי יקרה לתפעול, ובקיצור, גאים בהכל ובשל מה...? לא ממש ברור, אבל בכל זאת גאים, נקודה.

עוד משהו פיקנטי?

חפרתי מספיק. לא? ובכל זאת, הכי פיקנטי שאני יכול לחשוב עליו כרגע זה קציצות החוביות של רבקה'ה, שאנחנו עושים כל שנה בט"ו בשבט מחור ביזה מרוססת ב'אלכר סופר' קטלני שמשאירים לנו התמרנים של דגניה א'. איזה טעם גן עדן. ביחד עם הקפה של שלמה - זה היא השיאים.

אה, ואגב נזכרתי - כל שנה באביב יוצאים לטיול משק אדיר ברחבי הארץ, משהו מדהים. גיבוש מור פלא של כל הפלגים ליומיים שלושה. ואחר כך, כל אחד חוזר לסדרו. אבל זה ממש גאוה אמיתית!

בקרו באתר של דגניה ב':
www.degania-b.org.il

כתב: עידן בן-שלום.

שימותו הקנאים!!!

איזה סלבריטיז היו פעם בקיבוץ?

יש מלא. לוי אשכול (רוה"מ לשעבר), קדיש לוז (נו באמת...), לוי בן אמיתי (המשורר הלאומי שלנו: "זריח הובל ניהוח חציר..."). יובל בנאי היה פה "מבשר חופש" (סבא וסבתא שלו היו חברים פה עד שנפטרו). עד היום מקפיד לבוא לבקר ולפעמים גם שר.

לבייגה שוחט יש כאן משפחה. את מרגלית כבר הזכרתי. מישה קלגנוב גר וחתר פה עשר שנים. בכלל, דגניה ב' היא אייטם כרוני. כשמישהו צריך לשלוף קיבוץ, זה תמיד יהיה דגניה ב'. אין, ככה זה, ולא יעזור לכם.

גאוות הקיבוץ?

הכל ולא כלום. אנחנו גאים בהכל, בבתים המצ'וקמקים שלנו, מכך שהיינו כאן ראשונים ולא השכלנו להתיישב גבוה יותר על ההר, איפה שהי בריוה, או לפחות על שפת הכנרת.

אנחנו גאים בחדר האוכל שלנו, שהוא הכי זקן בתנועה הקיבוצית, וכל פעם נושרים מהתקרה חתולים ישר לתוך המרק.

ופותח סתימות בצנרת? ואולי כקובע נורמות ה"נהגות אישיות וחברתיות, שהפנתן הביאה רבים מאתנו לקבל החלטות מאוזנות יותר, מועילות יותר לחברה הקיבוצית שלנו? התשובה ידועה. והיא עצובה. עצובה מאוד.

הקול קול יצחק

יצחק האינסטלאטור היה האנחנו של הקיבוץ במיטבו, צנוע על גבול המחיקה העצמית, דוגמה אישית מהלכת, קולה הנקי של האמידה האנושית. באיזה מחיר היה מומחה חיצוני מתמחר את מכלול אישיותו?

אבישי גווסמן

קטן קומה, צנום, חובש כובע קסקט ישן, ממעט בדיבור ומרבה במעשים, מנקה ביונים ופותח סתימות בצנרת, נאה דורש ונאה עוד יותר מקיים. רבים מאלה שעברו אתו בענף הצאן, כשעוד היה כזה בקיבוץ, כינו אותו "צדיק נסתר". גדולי הצי"ניקנים, כולל כאלה שהפכו ברבות הימים לאנשים מפורסמים בשטחם, פרופסורים באוניברסיטות ועיתונאים ששמו נישא בפי כל, ציפו תמיד למור צא פיו, לחוות דעתו, לתמיכתו בעמדותיהם. הוא היה נוהג להקשיב להם, להתבונן במבט טהור לתוך עיניהם ומשמיע את דעתו במסורה, בעברית מצומצמת שמקורה האידישאי ניכר בה תמיד. והם

הקשיבו, כאילו הסירו את כובעם אל מול דמותו הצנועה שלעיתים קרובות הייתה עוטה בגדי עבו"רה כחולים מהוהים. אישיותו גרמה לרבים מאתנו להתבייש ללבוש בגדים יוקרתיים, לנסוע במ"כוניות מפוארות ולהסתופף בחברה של ידוענים המסתגרים במגרלי שן, גרים בדירות פאר וסו"עדים במסעדות יוקרה. יצחק האינסטלאטור היה האנחנו של הקיבוץ במיטבו, צנוע על גבול המי"חיקה העצמית, דוגמה אישית מהלכת, קולה הנקי של האמידה האנושית. שנים לאחר שהלך לעול"מו עדיין מהדהדת אישיותו ברחבי הקיבוץ. הדהוד של טעם קיום, הדהוד של התכוונות אל המעשה הטוב, מעשה שהוא בכחינת תועלת לחברה הקי"בוצית, המתבצע שלא על מנת לקבל בתמורה

תו פרס. מעשה המרחף מעבר לשיקולי תועלת אישית. והקול, קולו של יצחק, היה עובר במחנה ומשפיע על דרך התנהלותנו, מצמצם את שיקולי האגו בשעת קבלת החלטות בחומים שונים, וככך מסיר ממשול עיקרי המשבש את היכולת לשקול שיקול ענייני בנושאים השנויים במחלוקת. יצחק היה אדם פשוט שכל חייו עסק בעניינים של חומר, גשמי שבגשמי אבל מעליו זהרו כל העת שמיים נקיים, שמיים המלאים באמונה בזכותנו השווה לתרום ולהיתרם, להרגיש שווי ערך האחד למש"נהו, ללא קשר להשכלתנו או לסוג משלח ידנו. באיזה סכום היה המתמחר החיצוני, שביקר בקי"בוצנו לפני חודשים אחדים, מתמחר את מכלול אישיותו של יצחק? כאינסטלאטור המנקה ביונים

מרכז שינה תל-אביב

King Koil® ענקית הנחה

אקסס

מדונה

extreme

סודוקו

לימודינה

אוקסיג'ן

המזרן שנבחר ע"י מלונות הספא הטובים בעולם
עכשיו בישראל

*מתייחס למזרן במידה 1.90x1.40מ'. בכפוף לתקנון.

מזרונאות לה המקצוע שלנו

אדי לויטן

שמוליק נגר

3 דורות של לקוחות
לא יכולים לשעות!
ידועים במחירים
הכי טובים!

ידועים במחירים
הכי טובים!

מקבלים הזמנות בטלפון

122 מוניטין

נחלת בנימין 122 ת"א

www.monitin122.co.il 03-6823362